

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV - VI

1. Obowiązkowe wyposażenie ucznia na lekcji

Uczeń ma obowiązek przynieść na lekcję zeszyt, podręcznik, ćwiczenia lub inne materiały wprowadzone przez nauczyciela oraz przybory do pisania.

Klasa IV - podręcznik „Słowa na start” wyd. Nowa Era

Ćwiczenia „Nauka o języku” część 1,2 wyd. Nowa Era

Klasa V - podręcznik „Słowa na start” wyd. Nowa Era

Ćwiczenia „Nauka o języku” część 1,2 wyd. Nowa Era

Klasa VI - podręcznik „Słowa na start” wyd. Nowa Era

Ćwiczenia „Nauka o języku” część 1,2 wyd. Nowa Era

2. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

Wiedza:

Konkretne wiadomości z kształcenia literackiego, kulturalnego, ortografii oraz nauki o języku.

Umiejętności:

• **Pisanie:**

- kartkówka lub test ze znajomości lektury
- prace pisemne po omówieniu lektury lub ważnych zagadnień, zadania domowe, próbne testy, dyktanda
- pisanie na temat, zgodnie z celem, wykorzystując różne formy wypowiedzi (np. opowiadanie, opis, sprawozdanie, notatka, streszczenie, itp.)
- formułowanie wypowiedzi ze świadomością celu
- budowanie tekstów poprawnych kompozycyjnie
- dbanie o czytelność i estetykę zapisu.

• **Czytanie:**

- głośne, wyraziste, z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa
- czytanie ze zrozumieniem różnych gatunkowo tekstów
- wyszukiwanie w tekście poszukiwanych informacji, udzielanie odpowiedzi na proste pytania związane z nim
- rozumienie znaczenia podstawowych symboli występujących w instrukcjach, opisach.

• **Rozumowanie:**

- interpretacja i analiza utworów literackich
- wyrażanie sądów, opinii i ich uzasadnianie
- przedstawianie przyczyn i skutków wydarzeń i zjawisk.

- **Wykorzystanie wiedzy w praktyce:**

- posługiwanie się znanymi terminami do opisywania zjawisk i sytuacji spotykanych w środowisku

- **Korzystanie z informacji:**

- wskazywanie źródła informacji, posługiwanie się nimi

- **Stosunek do przedmiotu:**

- aktywność na zajęciach z języka polskiego

- udział ucznia w różnego typu zajęciach, wymagających dużego zaangażowania polonistycznego (konkursy polonistyczne, konkursy recytatorskie, wiedzy polonistycznej, zajęcia koła polonistycznego)

- dodatkowe prace, przygotowywane na lekcje języka polskiego

- prowadzenie zeszytu przedmiotowego (systematyczność i poprawność zapisu, odrabianie zadań domowych, estetyka).

3. Uczeń otrzymuje ocenę **niedostateczną, jeśli nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą, czyli nie potrafi wykonać:**

- zadań o elementarnym stopniu trudności

- wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalszą naukę.

Szczegółowe kryteria oceniania dla oceny niedostatecznej:

wypowiedź ustna – całkowicie niepoprawna konstrukcja wypowiedzi, uboga treść i słownictwo, brak opanowania podstawowej leksyki, nieprawidłowe użycie struktur składniowych, rażące błędy językowe, uniemożliwiające porozumiewanie się, brak płynności wypowiedzi, niepoprawna wymowa i intonacja;

wypowiedź pisemna – wypowiedź nie zawiera elementów określonych w poleceniu, znaczne odstępstwa od tematu lub praca nie na temat, niezgodna z założoną formą, wypowiedź niespójna, nie na temat, uboga treść i słownictwo, częste powtórzenia, rażące błędy gramatyczne i leksykalne, uniemożliwiające zrozumienie treści, liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

4. Ocenę **celującą otrzymuje uczeń, który:**

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,

- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Kryteria oceniania z języka polskiego w klasie IV

Klasa IV	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Mówienie	Uczeń udziela dokładnych, logicznych odpowiedzi, mówi głośno, wyraźnie, zdecydowanie, buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone, oznajmujące, pytające i rozkazujące, mówi z odpowiednią intonacją, mimiką, dobiera odpowiednie słownictwo, bierze udział w rozmowie, uzasadnia swoje zdanie, właściwie interpretuje teksty	Chętnie się wypowiada, włącza się do rozmowy, mówi wyraźnie, zrozumiale, popełnia małe błędy	Wypowiada się na temat, niezbyt pewnie i głośno, zasób słownictwa wystarczający, występują powtórzenia, język potoczny	Wypowiedź mało staranna, uboga słownikowo i treściowo, często jednowyrazowa	Brak aktywności słownej na określony temat
Wygłaszanie tekstów z pamięci	Bezbłędne wygłaszanie z pamięci wiersza lub fragmentu prozy, uwydatnianie sensu wygłaszanego tekstu, poprawne artykulowanie głosek, odpowiednie tempo i rytm, trafny akcent logiczny	Dobre opanowanie tekstu, możliwe drobne pomyłki, poprawna dykcja, prawidłowa interpretacja	Pomyłki w tekście i braki, na ogół poprawna artykulacja, intonacja i tempo	Poważniejsze braki w opanowaniu pamięciowym tekstu, niewyraźne wygłaszanie, bez akcentów logicznych	Brak opanowania tekstu, niedbała artykulacja oraz dykcja
Sluchanie	Skupienie i właściwe odczytanie intencji mówiącego, sluchanie selektywne (odróżnianie treści istotnych od błałych), koncentracja na coraz dłuższej wypowiedzi, zrozumienie, określenie tematu wysłuchanej wypowiedzi, przestrzeganie zasad kulturalnej rozmowy, uczeń potrafi ocenić recytację kolegi	Uważne śledzenie toku rozmowy, czytanego tekstu, uczeń potrafi zapytać o elementy niezrozumiałe, ma świadomość trudnych fragmentów	Zainteresowanie fragmentaryczne, brak dłuższego skupienia	Trudności w skupieniu i logicznym myśleniu, uczeń nie zawsze rozumie polecenia	Brak zainteresowania przekazywanymi informacjami
Estetyka pisma	Uczeń pisze czytelnie i starannie, dba kształt liter, ich łączenie, odległość między wyrazami, stosuje marginesy, akapity, właściwe rozmieszczenie tekstu, brak skreśleń	Pismo staranne, czytelne	Pismo czytelne, choć mniej staranne, nieliczne poprawki i skreślenia	Pismo niekształtne, mało czytelne, liczne skreślenia, brak akapitów	Pismo nieczytelne, niestaranne, nieregularne, luki, złe wykorzystanie miejsca na stronie

Czytanie	Uczeń czyta głośno, wyraźnie, płynnie, z uwzględnieniem znaków przestankowych, akcentów logicznych, właściwego tempa; bardzo dobrze zna lektury, ma szersze zainteresowania czytelnicze	Tempo czytania dobre, drobne potknięcia, uchybienia w dykcji; zna lektury	Wolne tempo, bez dłuższych przerw, właściwe przestankowanie; częściowa znajomość lektur	Dopuszczalne sylabizowanie, płynne czytanie tekstów zadanych; słaba znajomość lektur	Wyraźne sylabizowanie, częste pomyłki, przekręcanie wyrazów, gubienie sensu czytanego tekstu
Wypowiedzi pisemne	Uczeń potrafi zamykać myśl w obrębie zdania, wyznaczać jego granice, tworzyć poprawne związki wyrazowe, budować zdania pojedyncze oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe; redagować spójne wypowiedzi wielozdaniowe; redagować i poprawnie zapisać dialog, przekształcić go w mowę ciągłą; utworzyć plan ramowy tekstu lit.; redagować opowiadanie na podstawie planu wydarzeń; stosować wybrany czas narracji, zachować chronologię i logiczny tok wydarzeń; stosować słownictwo określające następstwo czasowe, tworzyć opis przedmiotu, postaci, krajobrazu, zredagować list, zaadresować kopertę, osiągać obrazowość i plastyczność wypowiedzi, stosować synonimy, tworzyć poprawne związki wyrazowe, osiągać spójność pracy; styl jasny, bogate słownictwo, dopuszczalny 1 błąd ortograficzny	Umiejętności w zasadzie jak na ocenę bdb; treść pracy nie w pełni zgodna z tematem, praca odtwórcza, mało oryginalna; drobne potknięcia językowe; do 2 podstawowych błędów ortograficznych	Temat wyczerpany tylko częściowo, usterki w kompozycji, niezbyt bogate słownictwo, błędy językowe 3 – 4, do 4 błędów ortograficznych, do 6 błędów interpunkcyjnych	Mała zgodność z tematem, brak spójności, powierzchowne ujęcie tematu, chaos w układzie treści, ubogie słownictwo, liczne błędy językowe, do 7 błędów interpunkcyjnych, błędy ortograficzne	Brak zgodności z tematem, chaos, nielogiczność, brak spójności. Bardzo liczne błędy językowe, liczne błędy interpunkcyjne, powyżej 7 błędów ortograficznych

Klasa IV Gramatyka	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Wypowiedzi	Uczeń samodzielnie buduje i rozpoznaje w tekście wypowiedzi oznajmujące, pytające, rozkazujące, tworzy wypowiedzenia nierozwinięte i rozwinięte, rozpoznaje podmiot i orzeczenie oraz ich grupy; rozróżnia wyrazy określone i określające; odróżnia wypowiedzenia pojedyncze i złożone	Buduje i rozpoznaje wypowiedzenia o różnym celu; rozpoznaje podmiot i orzeczenie, ich grupy; wyrazy nadrzędne i podrzędne,	Buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone o różnym celu; potrafi rozwinąć wypowiedzenie pojedyncze; wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny	Buduje wypowiedzenia, nie zawsze wyznacza ich granice; nie zawsze prawidłowo wskazuje podmiot i orzeczenie (pomoc nauczyciela)	Ma duże problemy ze składnią zdania; niekiedy rozpoznaje podmiot i orzeczenie; nie odróżnia wypowiedzeń pojedynczych od złożonych
Czasowniki	Samodzielnie rozpoznaje czasowniki, określa i tworzy osoby i liczby czasownika, używa poprawnych form; rozróżnia formy osobowe i nieosobowe; tworzy formy czasów (teraźniejszego, przeszłego i przyszłego; tworzy i rozpoznaje formy rodzaju	Rozpoznaje czasowniki i ich formy; tworzy formę osoby, liczby, czasu i rodzaju,	Nie zawsze rozpoznaje czasowniki i ich formy	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć
Rzeczowniki	Samodzielnie wskazuje rzeczowniki w tekście; odróżnia rzeczowniki nazywające osoby, rzeczy, rośliny, zwierzęta, zjawiska; odróżnia rzeczowniki własne i pospolite, określa formę, liczbę i rodzaj rzeczownika, tworzy rzeczowniki o znaczeniu przeciwstawnym	Rozpoznaje rzeczowniki, określa ich formy; dopuszczalna pomyłka przy rzeczownikach abstrakcyjnych	Dopuszczalne pomyłki przy określaniu form rzeczownika	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć
Przymiotniki	Samodzielnie potrafi określić rzeczownik przymiotnikiem; dostosować formę przymiotnika do rzeczownika; tworzyć przymiotniki o znaczeniu przeciwstawnym	Rozpoznaje przymiotniki, używa poprawnych form	Dopuszczalne pomyłki	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć
Przysłówki	Samodzielnie potrafi określać czasownik przysłówkiem; dostrzegać jego nieodmienność; potrafi tworzyć przysłówki odprzymiotnikowe, o znaczeniu bliskoznacznym lub przeciwstawnym; poprawnie pisać „nie” z przysłówkiem,	Rozpoznaje przysłówki; poprawnie pisze „nie” z przysłówkiem,	Dopuszczalne pomyłki	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć

Klasa IV	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Fonetyka	Uczeń zna alfabet, nazywa litery, samodzielnie rozróżnia głoskę i literę; samogłoski i spółgłoski; poprawnie dzieli wyraz na sylaby; dostrzega różnicę w mowie i piśmie w wygłosie; rozróżnia spółgłoski twarde i miękkie; potrafi określić liczbę liter i głosek w wyrazie.	Zna alfabet, nazwy liter; odróżnia głoski i litery, samogłoski i spółgłoski, rozróżnia głoski i litery, poprawnie przenosi wyrazy, poprawnie zapisuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w wygłosie.	Zna alfabet, nazywa samogłoski, określa liczbę liter w wyrazie, myli się co do liczby głosek, dzieli wyrazy na sylaby.	Zna alfabet, zna samogłoski, dzieli wyrazy na sylaby.	Nie zauważa różnicy między głoską a literą, nie potrafi dzielić wyrazu na sylaby.

Kryteria oceniania z języka polskiego w klasie V

Klasa V	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Czytanie	Uczeń samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, temat; ocenia postępowanie bohaterów; określa czas i sytuację mówienia, narratora; podejmuje twórcze działania; bez problemu odczytuje teksty publicystyczne(popularnonaukowe)	Płynnie czyta; obejmuje logiczne następstwo zdarzeń; wskazuje przeżycia i stany psychiczne bohaterów	Wolno czyta; z trudem orientuje się w świecie przedstawionym w utworze	Bardzo wolne tempo czytania; zrozumienie tekstu po zastanowieniu się bądź powtórnym przeczytaniu tekstu	Odczytuje tekst poprzez wolne składanie wyrazów; gubi logiczny tok
Pisanie	Czytelne, staranne pismo; właściwa kompozycja form wypowiedzi; przejrzysty, komunikatywny język, bogate słownictwo; samodzielne wnioskowanie, właściwa argumentacja; bezbłędnie stosuje zasady ortograficzne	Rozumie temat, chwilami brak zgodności z tematem; zna cechy wypowiedzi pisemnej; właściwa kompozycja; nieliczne błędy ortograficzne	Niestaranny zapis; błędy w kompozycji, brak akapitów, skreślenia, błędy ortograficzne,	Niestaranne pismo, niewłaściwe rozmieszczanie w liniach, na stronie, liczne błędy ortograficzne, językowe	Niekształtne pismo, niewłaściwe rozmieszczenie w liniach, nie potrafi zastosować właściwej formy wypowiedzi; liczne podstawowe błędy ortograficzne, językowe
Mówienie	Chętnie wypowiada się pełnymi logicznymi zdaniami; trafnie argumentuje, ma własny sąd, polemizuje; powołuje się na samodzielnie przeczytaną lekturę; mówi poprawną polszczyzną	Słucha i prowadzi dialog z innymi; dobrze wypowiada swoje zdanie; potrafi skomentować zjawiska, fakty	Odpowiada na konkretne pytania, buduje wypowiedzi kilkuzdaniowe; zdania konstruuje poprawnie, logicznie	Mówi na tematy związane z bliskim otoczeniem; wypowiada się nieskładnie; ubogie słownictwo	Na pytania odpowiada pojedynczymi wyrazami, prawie nie zabiera głosu na lekcji

Klasa V	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Odbiór tekstów - słuchanie, rozumienie	Koncentracja, skupienie przy odbiorze tekstu; pełne rozumienie tekstu, odczytanie intencji autora; określa przyczyny i skutki wydarzeń; wypowiada swój sąd o zjawisku, problemie	Uważnie śledzi przebieg akcji, potrafi zapytać o fragmenty niezrozumiałe; próbuje przedstawić swoje stanowisko	Nie zawsze wszystko w tekście rozumie, wymaga dodatkowych objaśnień, podpowiedzi	Nie słucha uważnie, gubi wątki, wymaga szczegółowych objaśnień i interpretacji zjawisk	Nie rozumie poleceń i informacji zawartych w tekście; brak samodzielności
Wyrazy – odmiana i budowa	Przyswaja wiedzę o budowie wyrazu; korzysta ze słowników; rozpoznaje formy różnych części mowy, umie wykorzystać swoją wiedzę	Zna części mowy, potrafi je poprawnie zastosować; zna budowę słowa (temat, końcówka)	Zna części mowy, ale myli się w określaniu form; poprawnie stosuje nowo poznane formy (np. tryby)	Nie potrafi odróżnić niektórych części mowy – nazywa tylko najprostsze	Myli podstawowe części mowy
Wypowiedzenia	Buduje różne typy wypowiedzi, posługuje się właściwymi rodzajami zdań w celu uzyskania spójności wypowiedzi; odróżnia rodzaje wypowiedzi; właściwie stosuje znaki interpunkcyjne	Prawidłowo buduje zdania, trafnie nazywa związki wyrazowe; buduje zdania niezbyt rozwinięte, ale poprawne	Odróżnia rodzaje zdań, lecz nie potrafi ich świadomie stosować w wypowiedziach; popełnia błędy w ich określaniu	Odróżnia tylko podstawowe zdania (zdania pojedyncze, złożone); nie zawsze poprawnie je buduje	Nie potrafi nazwać rodzaju zdania; ma problemy z budowaniem zdań
Czytanie tekstów, lektur	Z zainteresowaniem sięga po utwory spoza kanonu lektur; bardzo dobra znajomość tekstów; cytowanie fragmentów potrzebnych do argumentacji	Chętnie czyta lektury; poprawnie korzysta z lektury na lekcji	Znajomość tekstów niepełna, częściowe dostrzeganie problemów	Niechętnie czyta (woli streszczenia, filmy), nie dostrzega problemów zawartych w tekście	Nie czyta zadanych tekstów, lektur

Kryteria oceniania z języka polskiego w klasie VI

Klasa VI	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Czytanie	Uczeń czyta dla przyjemności różne teksty, także spoza kanonu lektur; opiniuje je samodzielnie; określa świat przedstawiony, narratora; cytuje odpowiednie fragmenty potrzebne do argumentacji; w głośnym czytaniu właściwa intonacja, siła, barwa i tempo	Wykazuje się znajomością tekstów i lektur, wskazuje fragmenty ważne dla poruszanych problemów; dobre tempo czytania, uchybienia dykcji	Z trudem czyta lektury, słabo orientuje się w świecie przedstawionym; zna pobieżnie tekst; wolne tempo czytania, właściwe przestankowanie	Niechętnie czyta zadane teksty, słabe rozumienie (lektury poznaje poprzez film, streszczenie); sylabizuje, płynnie czyta zadane teksty	Nie czyta zadanych tekstów, ogranicza się do tekstów lekcyjnych, z trudem je rozumie; robi długie przerwy w czytaniu, gubi logiczny tok
Pisanie	Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego, dba o kompozycję, przestrzega form odpowiednio do treści; samodzielnie potrafi wprowadzić odpowiednie cytaty z różnych źródeł dla uzasadnienia własnych sądów; bogactwo słownictwa; pisze poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym; pisze starannie, estetycznie, właściwie stosuje akapity,	Rozumie sens tematu, posługuje się właściwą formą wypracowania, dozwolone są uchybienia w zgodności z tematem; czasem popełnia błędy ortograficzne, pismo wyraźne	Słabe rozwinięcie tematu, błędy w kompozycji pracy, posługuje się prostymi formami, brak akapitów; pismo niezbyt staranne, skreślenia; czasem błędy ortograficzne i językowe	Nie zawsze pisze na temat; posługuje się prostym językiem mówionym; ma problemy z kompozycją pracy; niestaranne pismo, liczne błędy ortograficzne, językowe i interpunkcyjne	Brak świadomości formy, treści i kompozycji wypowiedzi; brak spójności wypowiedzi; dużo błędów ortograficznych, językowych i interpunkcyjnych; niekształtne, nieczytelne pismo
Mówienie	Logiczny tok myślenia w wypowiedziach, podejmuje polemikę, chętnie prezentuje efekty swojej pracy; korzysta z różnych źródeł; właściwie interpretuje teksty; posługuje się poprawną polszczyzną	Przekazuje relacje z komentarzem, nawiązuje kulturalny kontakt z innymi	Uczestniczy w rozmowie na łatwe tematy; buduje wypowiedź kilkuzdaniową, pojawia się język potoczny	Wypowiada się niechętnie, na tematy dotyczące otoczenia; ubogie słownictwo; buduje krótkie zdania	Nie odpowiada na pytania, z trudem buduje zdanie

Klasa VI	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Odbiór tekstów - słuchanie, rozumienie	Koncentruje uwagę na cudzej wypowiedzi, rozpoznaje intencję mówiącego z intonacji głosu, samodzielnie określa tematykę słyszanego tekstu, podaje szczegóły treści	Uważnie słucha poleceń, informacji, orientuje się w treści	Słucha nie zawsze uważnie, wymaga dodatkowych wyjaśnień	Nie słucha z uwagą, wymaga szczegółowych objaśnień i informacji	Nie wykazuje zainteresowania tym, co się mówi na lekcji, nie rozumie poleceń
Odmiana i budowa wyrazów	Swobodnie korzysta z wiedzy przy poszerzaniu wiadomości o częściach mowy, bez trudu rozpoznaje części mowy i ich formy; wykorzystuje właściwie słowniki	Nazywa i odróżnia części mowy, określa regularne formy, stosuje je poprawnie	Zna nazwy części mowy, myli się w ich wskazywaniu i określaniu form	Nazywa najprostsze przykłady części mowy, ma problemy z ich odmianą	Nie potrafi określić poznanych części mowy,
Składnia	Samodzielnie odróżnia i nazywa rodzaje wypowiedzeń; potrafi określić budowę zdania pojedynczego i złożonego; właściwie stosuje znaki interpunkcyjne	Niepewnie rozpoznaje trudniejsze przykłady zdań; nieliczne błędy interpunkcyjne	Zna nazwy wypowiedzeń, lecz popełnia błędy w ich określaniu i odróżnianiu	Nie rozpoznaje rodzajów zdań, choć wymienia ich nazwy	Nie potrafi wymienić poznanych typów zdań